

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Gramática do Texto		Código	613G01039
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Acin Villa, Esperanza	Correo electrónico	esperanza.acin@udc.es	
Profesorado	Acin Villa, Esperanza	Correo electrónico	esperanza.acin@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo dos procesos gramaticais do español para a construcción de texto.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A5	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua española.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A19	Dominar a gramática da lingua española.
A23	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

1. Integrar os coñecementos lingüísticos e gramaticais adquiridos e aplicalos ao obxecto de estudo da materia: o texto	A1 A3 A11 A15 A19	B1 B5	
2. Coñecer as distintas correntes teóricas que se ocupan do estudo do texto.	A1 A3 A23	B1 B5	
3. Saber analizar diferentes tipos de textos atendendo ás súas características textuais constitutivas.	A1 A2 A3 A10 A11 A15 A19	B1 B3	
4. Coñecer e utilizar os recursos bibliográficos e documentais relacionados coa materia.	A3 A11	B1 B2 B3 B5	C2
5. Elaborar textos con certo grao de especialización lingüística, acorde co nivel de estudos en curso.	A5 A9 A15 A19	B4 B7 B10	C1
6. Adquirir capacidade de autoformación.	A14 A15	B3 B6	C3 C7

Contidos	
Temas	Subtemas
1. O texto	1.1. Definición 1.2. Propiedades textuais. A coherencia 1.3. A tipoloxía textual
2. Procedementos de cohesión textual en español	2.1. Aspectos gerais 2.2. A cohesión gramatical 2.3. A cohesión léxica
3. Os adverbios modificadores oracionais	3.1. A periferia oracional 3.2. Adverbios da enunciación 3.3. Adverbios de modalidade 3.4. Adverbios de tópico
4. Os marcadores do discurso	4.1. Os estudos sobre os marcadores do discurso 4.2. Definición e características 4.3. Delimitación categorial 4.4. Clasificacións 4.5. Funcionamento dos marcadores nos textos. Comentarios

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	A1 A2 A14 A15 B5 B7	14	14	28

Lecturas	A3 A11 A23 B1 B3 B7 C7	0	15	15
Proba mixta	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A15 A19 A23 B1 B3 B7 B10 C1 C7	2	18	20
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A19 A23 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B10 C1 C2 C3	0	29	29
Obradoiro	A1 A2 A3 A5 A9 A10 A11 A15 A19 B4 B6 C1	7	7	14
Sesión maxistral	A1 A3 A14	21	21	42
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	A partir de las explicaciones de las clases expositivas y de las lecturas recomendadas, se tratarán en las sesiones interactivas las diferentes aportaciones de los alumnos, sobre la base de los guiones proporcionados por la profesora que acompañará a las lecturas y al desarrollo de los temas.
Lecturas	Los alumnos leerán las lecturas recomendadas al inicio de cada tema. Estas lecturas se consideran importantes como punto de partida para comprender y asimilar las explicaciones sobre los temas, así como para completar los contenidos de la materia.
Proba mixta	Se trata de una prueba de preguntas cortas en la que los alumnos demostrarán que han asimilado los conocimientos teóricos y prácticos que configuran la materia de la asignatura. Se realizará en la fecha indicada en el calendario de exámenes de la Facultad.
Traballos tutelados	Los alumnos realizarán un trabajo individual. Los temas y las indicaciones precisas se proporcionarán a principio de curso. La profesora seguirá la elaboración de los trabajos a través de las tutorías.
Obradoiro	En las sesiones de grupo reducido se realizarán diferentes actividades, principalmente ejercicios y comentarios, a través de los cuales se aplicarán los conocimientos teórico-prácticos adquiridos.
Sesión maxistral	En las sesiones expositivas la profesora explicará los contenidos principales de cada tema.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas Proba mixta Traballos tutelados	La atención a los alumnos en los horarios de tutorías establecidos se considera fundamental para el desenvolvimiento de la asignatura. Los trabajos tutelados requieren un seguimiento individualizado por parte de las profesoras. Asimismo, el resto de las actividades también puede necesitar explicaciones complementarias, resolución de problemas que surjan y otros aspectos que impliquen la atención individual a cada alumno. Por último, la preparación de la prueba mixta o examen también puede requerir que las profesoras atiendan a los alumnos que necesiten resolver dudas puntuales en el momento del estudio. Esta atención personalizada en algunos casos también puede hacerse a través del correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A15 A19 A23 B1 B3 B7 B10 C1 C7	O día señalado no calendario oficial de exames, os alumnos realizarán unha proba de carácter teórico-práctico na que demostrarán que asimilaron os contidos da materia e que ademais saben aplicar a teoría ao análise e comentario de textos.	40

Traballos tutelados	A1 A2 A3 A5 A9 A11 A14 A15 A19 A23 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B10 C1 C2 C3	Trátase dun traballo individual. Consistirá no análise dun fenómeno textual nun tipo de texto determinado. As características concretas detalláranse nun documento esposto en Moodle. Entrégase a través da dita plataforma antes do 12 de maio. A profesora seguirá o desenrolo dos traballos a través das tutorías.	40
Obradoiro	A1 A2 A3 A5 A9 A10 A11 A15 A19 B4 B6 C1	Realizaranse diversos tipos de actividades, a través das cales os alumnos demostrarán que len e asimilan as lecturas, e saben aplicar os coñecementos adquiridos para explicar os fenómenos textuais que aparecen nos exercicios propostos. Calificaranse tres actividades e avisarase con antelación da data de recollida ou da corrección en clase.	20

Observacións avaliación

- Os alumnos que superen a asignatura na primeira oportunidade e que asistiren asiduamente a clase (sen unha soa falta de asistencia) obterán un punto extra na cualificación final.
  - En todas as actividades escritas, exame, traballos, exercicios, comentarios, valorarase o uso correcto e adecuado da lingua española. Se penalizarán as faltas de ortografía, as de puntuación e a redacción deficiente. Dependendo da gravidade da falta, por cada unha descontarase e da nota entre 0,5 puntos e 1 punto. A penalización será menor para os alumnos Erasmus ou doutros programas de intercambio.
  - A cualificación obtida na proba mixta o exame será como mínimo de un 4 (sobre 10) para aprobar a asignatura, tanto na oportunidade de xuño como na de xullo. Si na primeira oportunidade a asignatura está suspensa e a nota do examen é inferior a 5, na segunda oportunidade hai que facer tamen o exame.
  - Os traballos e restantes actividades entregadas fora da data establecida se penalizarán con un 50% da nota.
  - Calquera falta de honradez académica (plaxio, é dicir, utilización de textos ou ideas doutros autores sin indicar a procedencia, copiar nos exames, ou outras formas) se penalizará coa anulación total da actividade.
  - Obterán a cualificación de NP (Non presentado) os alumnos que no se presenten ao exame, aínda que realicen o resto das actividades.
  - Os alumnos que teñan que superar a asignatura na oportunidade de xullo recuperarán as actividades suspensas ou non feitas. Os porcentaxes serán os seguintes: Examen, 50%; traballo, 40%; obradoiro, 10%. Na convocatoria adiantada de decembro (finalización de estudos) a avaliación farase cun exame teórico-práctico.
  - A asignatura poderá ser adaptada a estudantes con necesidades especiais, así como aos estudantes estranxeiros que non teñan un nivel de español similar ao nativo.
  - É necesario un nivel B2 de español para cursar esta materia.
- Alumnos con dispensa académica de exención de asistencia: Os procedimentos e porcentaxes de avaliación serán os mesmos que para o resto dos alumnos, nas dúas oportunidades. Os do apartado "Obradoiro" serán específicos para eles e se formularán e entregarán a través de Moodle, nun apartado especial para estes alumnos. As tutorías se concertarán por correo electrónico e realizaranse en horas adecuadas tanto para o alumno como para a profesora. Estes alumnos deben estar especialmente pendentes da comunicación a través de Moodle e do correo electrónico.

Fontes de información

Bibliografía básica	Ao inicio de cada tema proporcionarase unha bibliografía específica, indicarse a que é de lectura obrigatoria ou de lectura recomendada e concretarse se está dispoñible na plataforma Moodle, en Reprografía ou se ha de ser localizada e obtida polos alumnos. BEAUGRANDE, R. de y W. DRESSLER (1996 [1981]): Introducción a la lingüística del texto, Barcelona, Ariel. BERNÁRDEZ, E. (1982): Introducción a la lingüística del texto, Madrid, Espasa Calpe. BRIZ, A., S. PONS y J. PORTOLÉS (coords.) (2008): Diccionario de partículas discursivas del español (DPDE), en http://www.dpde.es CASADO, M. (2000 [1993]): Introducción a la gramática del texto del español, Madrid, Arco Libros. CASADO, M. y R. GONZÁLEZ RUIZ (eds.) (2000): Gramática del texto y lingüística del texto, vol. monográfico de RILCE (n.º 16, 2) GONZÁLEZ RIUZ, R. (2002): "La competencia textual", en M.ª V. Romero (coord.ª), Lengua española y comunicación, Barcelona, Ariel, pp. 95-153. HALLIDAY, M. A. K. y R. HASAN (1976): Cohesion in English, Londres, Longman. LOUREDA, Ó. (2003): Introducción a la tipología textual, Madrid, Arco Libros. LOUREDA, Ó y E. ACÍN (coords.) (2010): Los estudios sobre marcadores del discurso en español, hoy, Madrid, Arco Libros. MARIMÓN, C. (2008): Análisis de textos en español. Teoría y práctica, Alicante, Publicaciones de la Universidad de Alicante. MARTÍN ZORRAQUINO, M.ª A. y J. PORTOLÉS (1999): "Los marcadores del discurso", en I. Bosque y V. Demonte (dirs.), Gramática descriptiva de la lengua española, vol. 3, Madrid, Espasa Calpe, pp. 4051-4213. MEDEROS, H. (1988): Procedimientos de cohesión en el español actual, Santa Cruz de Tenerife, Excmo. Cabildo Insular de Tenerife. REAL ACADEMIA ESPAÑOLA y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA (2009): Nueva gramática de la lengua española. Vol. II: Sintaxis, Madrid, Espasa
Bibliografía complementaria	ADAM, J. M. (1992): Les textes: types et prototypes, París, Nathan. BASSOLS, M. y A. M. TORRENT (1997): Modelos textuales. Teoría y práctica, Barcelona, Octaedro. BROWN, G. y G. YULE (1993 [1983]): Análisis del discurso, Madrid, Visor. CALSAMIGLIA, H. y A. TUSÓN (2007 [1999]): Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso, Barcelona, Ariel. COSERIU, E. (1992): Competencia lingüística (Elementos de la teoría del hablar), Madrid, Gredos. COSERIU, E. (2007 [1981]): Lingüística del texto. Introducción a la hermenéutica del sentido, Madrid, Arco Libros. Edición, anotación y estudio previo de Ó. Loureda. ESCANDELL, M.ª V. (1996): Introducción a la pragmática, Barcelona, Ariel. LÓPEZ ALONSO, C. (2014): Análisis del discurso, Madrid, Síntesis. MARTÍN ZORRAQUINO, M.ª A. y E. MONTOLÍO (eds.) (1998): Los marcadores del discurso. Teoría y análisis, Madrid, Arco Libros. MONTOLÍO, E. (dir.) (2014): Manual de escritura académica y profesional, Barcelona, Ariel (2 vols.) PORTOLÉS, J. (2004): Pragmática para hispanistas, Madrid, Síntesis.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Sintaxe do Español/613G01024

Español Actual/613G01028

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Para o axeitado seguimento da materia, obtendo o máximo rendemento de todos os recursos metodolóxicos empregados, recoméndase a asistencia asidua ás clases, tanto ás expositivas, coma ás interactivas ou ás de grupo reducido. Recoméndase, así mesmo, a lectura da bibliografía recomendada e a realización dos exercicios e comentarios propostos.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías